

i og udenfor Rigsdagen, kunde det maaske føre til, at vi her til Lands fik en Lovgivning paa dette Omraade, som ikke stod tilbage for andre Landes. Jeg vil tillade mig at anmode den højtærede Justitsminister om ogsaa at tage dette Spørgsmaal op til Overvejelse.

Jeg vil derefter gøre nogle faa Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag. Dets Hovedformaal er at forebygge de mange, lange Processer, som koste mange Penge, volde megen Ærgrelse og avle megen Bitterhed. Dernæst er Forslaget bygget paa Frivillighedens Princip: det staaar Parterne frit, om de ville benytte Voldgift. Det staaar dem ogsaa frit at bestemme enten før, under eller efter Handelens Indgaelse, om de ville underkaste sig Voldgiftskendelse, og have de været enige om det, kan ingen af dem indanke Sagen for Domstolene. Det er ogsaa en frivillig Sag, om Voldgiftsmændene ville modtage Hvervet som saadanne. Deres Udmeldelse vilde jeg ønske foregik paa samme Maade, som den foregaar ved mange andre Lejligheder: at det skete efter Indstilling af Amtsraadet, og at den ene af de valgte blev valgt som Formand, der opbevarede Protokoller og modtog alle Anmeldelser.

I § 5 fastsættes en Godtgørelse for dem, og det er klart, at disse Folk skulle have noget for deres Ulejlighed. Hvis det er en Sag, der drejer sig om et kostbart Avlsdyr til mange Tusinde Kroners Værdi, er der heller ikke noget at sige til det her bestemte Honorar, og hvis de skulle møde flere Gange, ikke heller. Men opstaar der Tvistighed om en Handel, f. Eks. en Kohandel, der drejer sig om 100 à 150 Kr., en Strid, som maaske kunde blive bilagt temmelig hurtig, synes jeg, det er et lidt for rigeligt Honorar. Der er adskillige Bestillinger, som jeg tænker lønnes lidt for rigeligt, men der er ogsaa Tillidshverv, som lønnes rent ud usselt. Jeg skal saaledes nævne Stævningsmændene, som ogsaa kunne benyttes efter dette Forslag. Det er en rent elendig Godtgørelse, de faa for deres Ulejlighed.

Vi leve jo i en Tid, hvor Voldgiftstanken er populær. Jeg vil gerne være med til at støtte den Tanke baade i stort og i smaat, og jeg haaber, at alle ærede Medlemmer i denne Sal ere besjælede af samme Tanke. Jeg beder da det høje Ting vise det i Gerning derved, at dette Forslag bliver fremmet saa hurtigt som muligt, saa at det kan naa at blive ophøjet til Lov i denne Samling. Dermed være Forslaget anbefalet.

Sabroe: Det foreliggende Forslag aabner Adgang til at skaffe Landet fri for en Række langvarige, ofte temmelig resultatløse Processer, Processer, som i alt Fald nu ofte medføre for Parterne et Tidsspilde, som ikke staaar i Forhold til det, Sagen drejer sig om. Men jeg ønsker at knytte et Par Bemærkninger til Bestemmelsen i § 2, hvorefter Voldgiftsmændene udmeldes i København og paa Frederiksberg af Kommunalbestyrelsen, i Købstæderne af Byraadet og paa Landet af Amtsraadet. Man maa ikke være blind for, at navnlig ved den sidste Udmeldelse lægges der i Virkeligheden et Plus til den ene af Parterne, hvis de to Parter hver for sig høre til Underklassen eller Overklassen. Finder der en Handel Sted mellem en lille Husmand eller Landarbejder og en Gaardejer, er der ikke fjerneste Tvivl om, at Gaardejeren, den velsituerede Mand, i Virkeligheden ved en Voldgiftskendelse ved disse Mænd har større Chancer end den anden. Uden at jeg vil sigte eller beskyldte disse Mænd for at se partisk paa Sagen, vil Forholdet dog som Regel blive, at de Mænd, Amtsraadet udmelder, nærmest staa, hvad deres Klasse angaar; i Rapport til Gaardejeren. Som Forholdene ere nu med den privilegerede Valgret til Sogneraadene, er det vel saare vanskeligt at finde en anden Form for Udmeldelsen af Voldgiftsmænd, men jeg henstiller til det Udvalg, der faar med Sagen at gøre, at søge at finde en Form, der saa vidt muligt skaffer lige Retsbasis til Veje, saa at der ikke kan næres den fjerneste Tvivl om, at de Mænd, der udmeldes af de vedkommende Autoriteter, i Virkeligheden kunne siges at være fuldstændig uheldede og upartiske overfor den Handel, om hvilken de komme til at fælde en Afgørelse.

Der er naturligvis andre Enkeltheder i dette Lovforslag, som der kunde være Grund til at komme nærmere ind paa. Jeg skal ikke gøre det, men da der formodentlig bliver nedsat Udvalg i denne Sag, agter jeg ved anden Lejlighed at fremkomme med disse Bemærkninger. Jeg vil kun i Almindelighed sige, at her er sket en Indrømmelse — og det er jo glædeligt — til en Del af Landbostanden, og navnlig til den Del, som har Anledning til at handle med Husdyr. Det er en Indrømmelse, som betyder overordentlig meget, og dette Lovforslag vil i de interesserede Kredse blive hilst med Glæde. Men i Virkeligheden byder det praktiske Liv for mange andre af vort Samfunds Medlemmer lige saa store Ulemper som paa det paagældende Omraade. Forholdet er jo,